

ABSTRAKT

Úvodní kapitola poskytuje přehled výzkumné otázky - konkrétně vztahu náboženství a moderní demokracie - a literatury použité v diskusi na toto téma. Nejprve se ukazuje, že pro diskusi o spojení náboženství a moderní demokracie nelze smysluplně odkázat na koncept „politických náboženství“, který pro spojení náboženství s moderními totalitními systémy rozvinul zejména Eric Voegelin.

Na tomto základě závěrečná část úvodu uvádí dva hlavní cíle práce: v prvním kroku je třeba prozkoumat jiné koncepty (než politické náboženství), které by mohly být zvažovány pro diskusi o vztahu mezi moderní demokracií a náboženství, zejména koncept občanského náboženství. Protože tomu tak není, obrací se práce k druhému cíli: k otázce, zda historické počátky moderní demokracie v Paříži v roce 1789 mohou místo toho poskytnout lepší odpověď na otázku

Druhá kapitola se tedy bude zabývat otázkou, zda je pro obecné objasnění této souvislosti vhodný některý z různých koncepčních návrhů. Prezentovány jsou teologické (Rothe, Gogarten, Rhonheimer), právní (Hörnle) a sociologické (Durkheim) přístupy, ale zejména koncept občanského náboženství a moderního nacionalismu, který je již zhruba sto let kvalifikován jako „náboženství moderny“. V důsledku toho žádný z těchto návrhů není vhodný pro poskytování obecných, tedy globálně zobecněných pohledů na vztah mezi demokracií a náboženstvím.

Místo toho se navrhuje obrátit se ke konkrétním jevům, které provázely historický počátek moderní demokracie na jaře a v létě roku 1789. Tyto jevy interpretoval již Sieyès v roce 1789 způsobem, který si zachoval dodnes – totiž jako zdání národa deklarujícího se suverénním. Otázka, zda je tento výklad z historiografického hlediska přesvědčivý, je předmětem třetí kapitoly. Je třeba odpovědět záporně: síla, která se objevila jako inspirující a násilná síla v roce 1789, nemohla být suverénním národem.

Jako přesvědčivější vysvětlení tehdejších událostí je ve čtvrté a poslední kapitole představen a podrobně představen pojem zjevení. Bližší pohled na parlamentní události roku 1789 ukazuje, že je lze snadno interpretovat jako událost zjevení. Je prezentována zvláštní povaha tohoto odhalení a atributy moci, která se odhaluje („suverén lidu“), a diskutovány námitky, které by mohly být vzneseny proti aplikaci konceptu odhalení na parlamentní události v Paříži roku 1789. Nakonec se ukazuje, že příspěvek Jeana-Jacquesa Rousseaua, který byl pro revoluční události každopádně zásadní, lze číst nejen jako intelektuální podnět, ale také jako konkrétní proctví poukazující na podobu lidového suveréna.